

Digital fika med RiksSår

Dagens tema - kompressionsbehandling

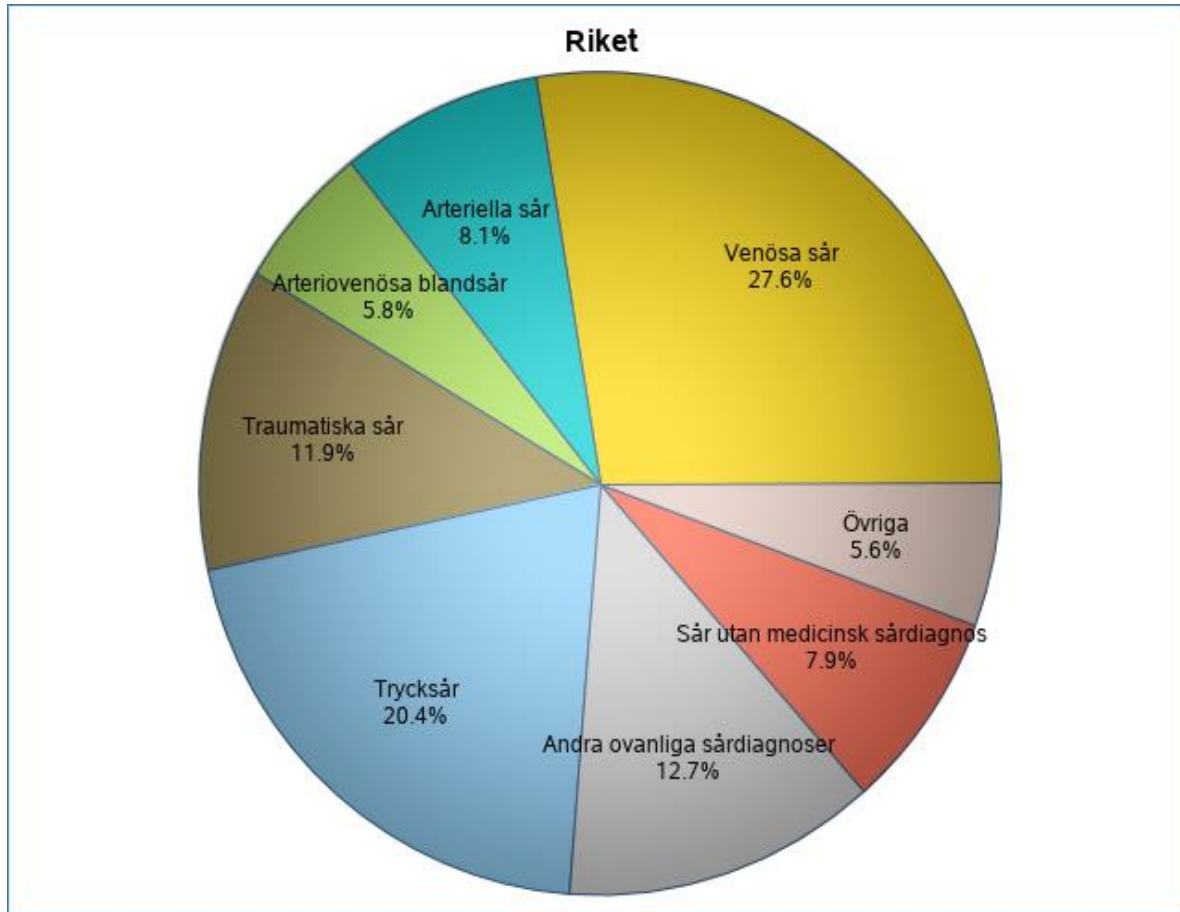
Anna Davnert,
registersekreterare

Nina Åkesson,
registerhållare

När kompression

– sår där svullnad kan vara eller förväntas bli sårhelingshämmande

Vilka sårdiagnoser ska ha kompressionsbehandling

Alla sår på underben och fot med sårhelingshämmande svullnad

Undantag:

- Arteriella sår där cirkulationen kan försämrats ytterligare av kompressionen och/eller risk för trycksskador
- Trycksår är avlastning måste prioriteras

Varför kompression

Svullnad leder till

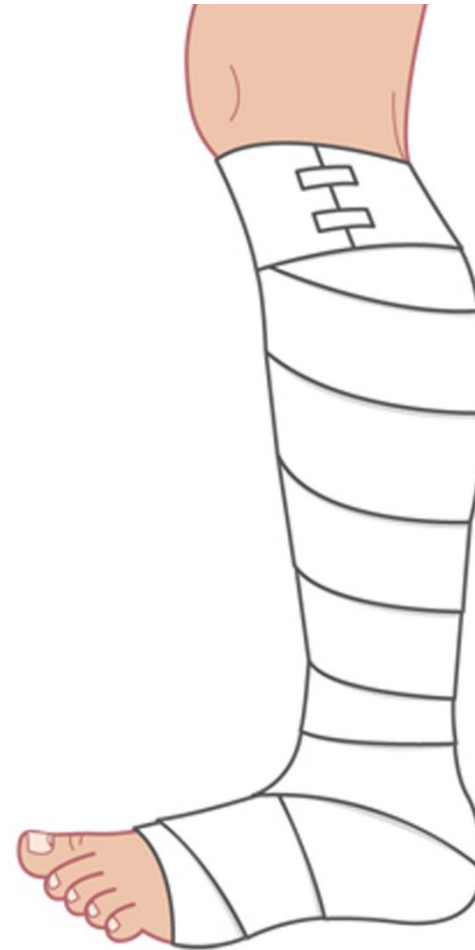
- Försämrad sårhäkning
- Smärta, sårsekretion
- Ökad risk för infektion
- Risk för lipodermatoskleros

Utred och om möjligt åtgärda bakomliggande orsaker: t.ex. venös insufficiens, övervikt, inaktivitet, hjärtsvikt, njursvikt, läkemedel

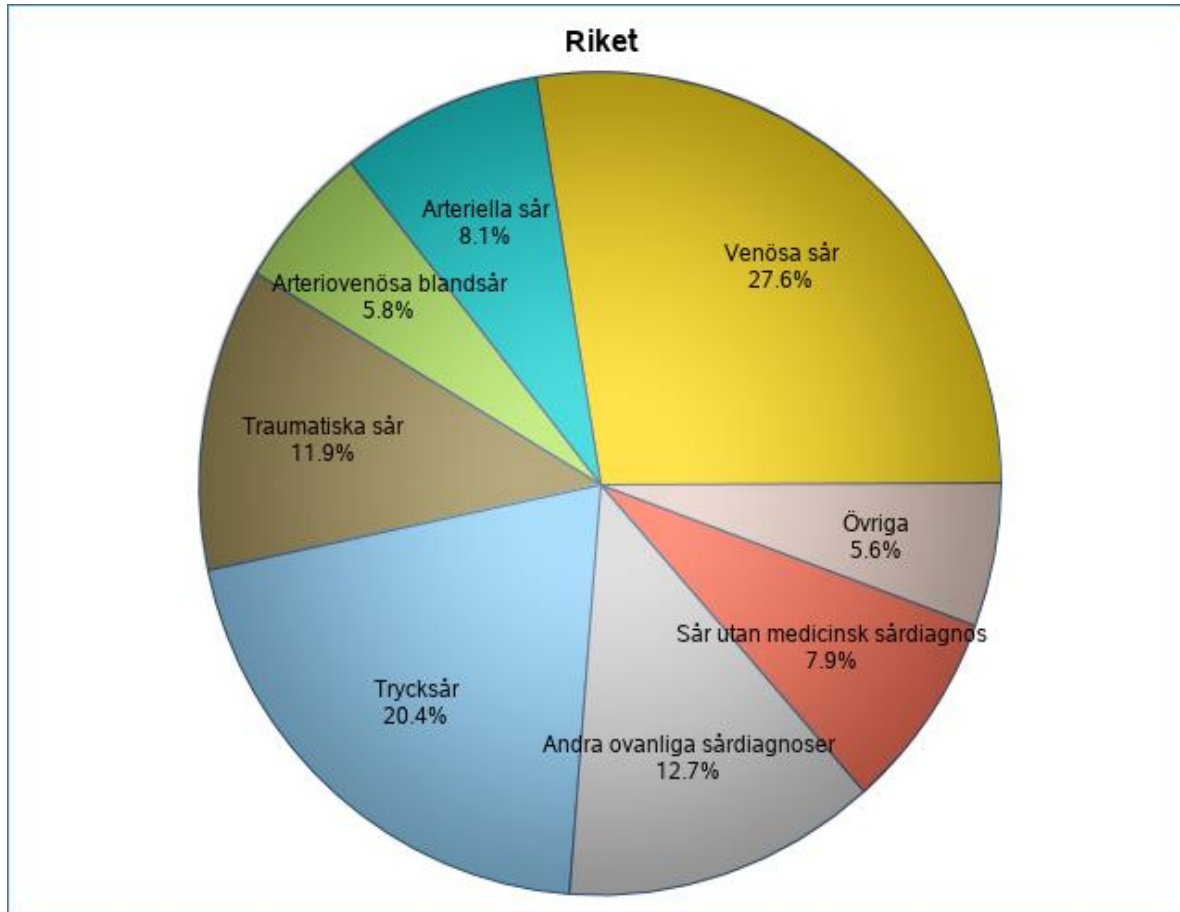
Syftet med kompression

Genom att anbringa ett tryck mot benet

- trycks befintlig svullnad tillbaka
- läckage ut i vävnaden minskar
- venerna får hjälp att sluta tätt
- vadmuskeln jobbar effektivare
- återflödet till hjärtat ökar

Hur stor andel får kompressionsbehandling

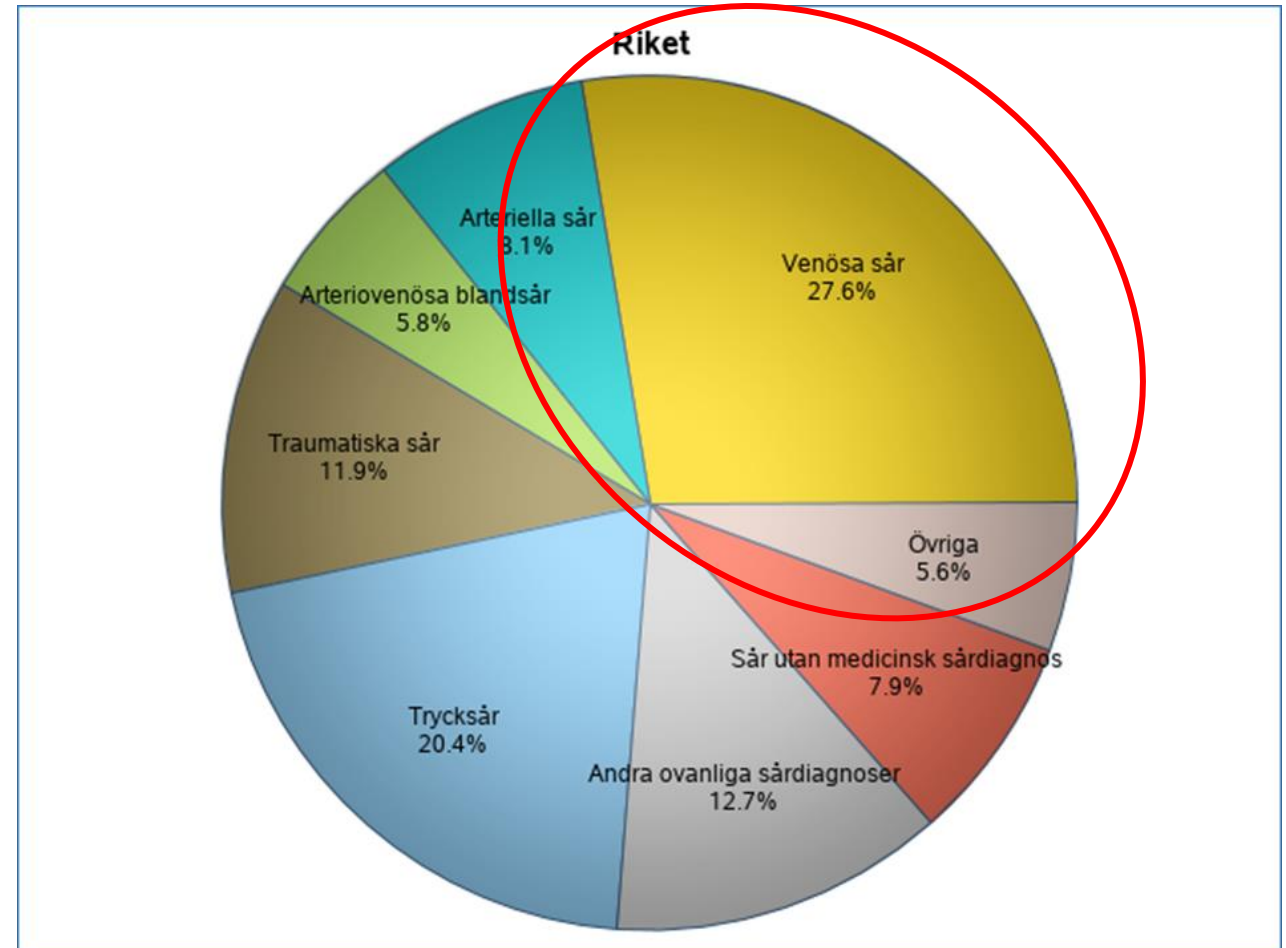
58 %

(5997 sår med sårlokalisering under knät)

Nyckeltal

Mål: 100 % av de venösa såren ska behandlas med kompression

Resultat: 78 %
kompressionsbehandlades
(1839 venösa sår)

Kontraindikationer kompression

Kritisk benischemi

Obehandad hjärtsvikt

Försiktighet kompression

Nekroser

Trycksår som behöver 100% avlastning

Obehandlad sårinfektion

Kärlkirurgi, ffa med ytlig ven för by-pass nedanför knät

Kompressionsbehandling kan ges med olika **metoder** och med olika **tryck**

Metoder

Kompressionsbindor

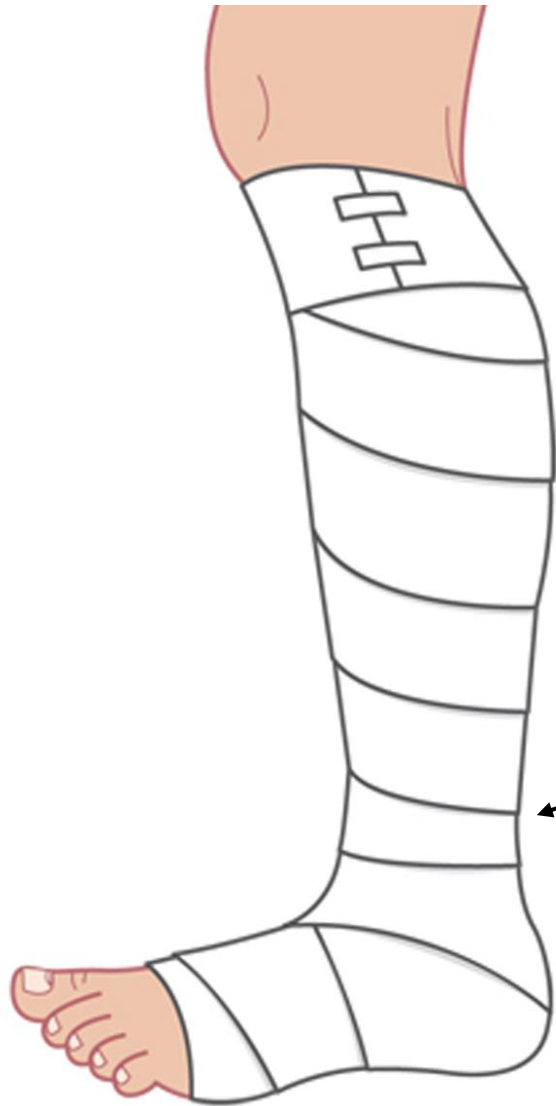
Kompressionsstrumpor

Justerbar kompression

Kompression med pump

Oavsett vilken metod – ordinerar kompression**stryck**

Ordination av kompressionstryck

Kompressionstryck

- det tryck i mmHg som kompressionsprodukten ger vid ankeln i vila

Klassificering av kompressionstryck:

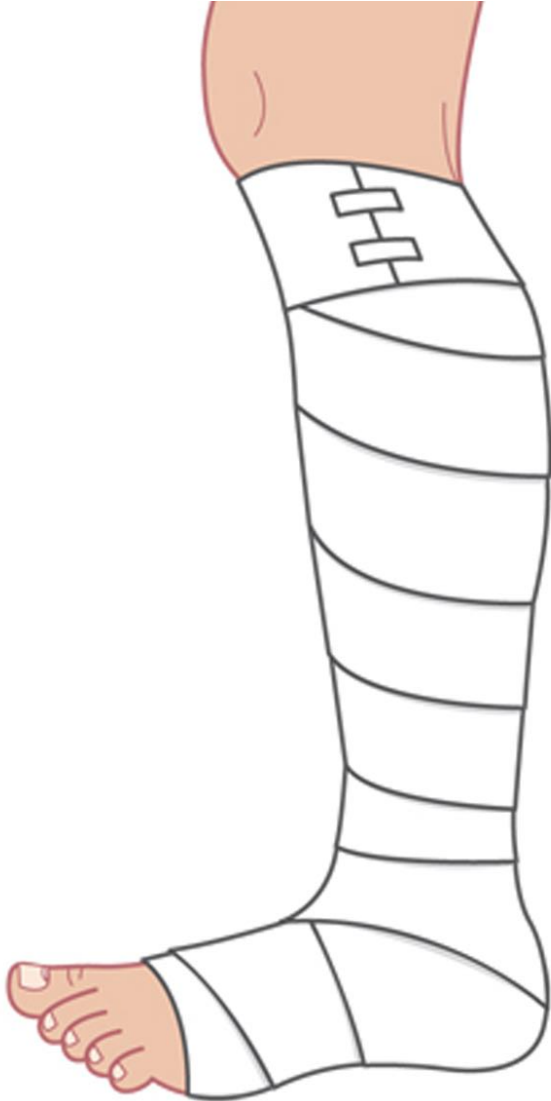
Lätt (<20 mmHg)

Måttligt (20–40 mmHg)

Högt (40–60 mmHg)

Mycket högt (>60 mmHg)

Vilket kompressionstryck?

- Sårdiagnos
- Typ av svullnad
- Patientens allmänna status
- Patientens arteriella cirkulation

Utvärdera svullnad, sårläkning
och patientens upplevelse

Vägledning: Sårdiagnos och kompressionstryck

40 mmHg

Venösa sår

Traumatiska sår

25 mmHg

Övriga sår

Utvärdera

svullnad,

sårläkning

patientens upplevelse!

Öka kompressionstrycket om svullnaden kräver det

Kompressionsbehandling (5997 sår under knät)

Kompressionsbehandling under läkningstiden

58%

Kompressionstryck:

- Bindor (ca 20 mmHg)

45%

- Bindor (ca 40 mmHg)

18%

- Kompressionsstrumpor klass 1 (18-21 mmHg)

20%

- Kompressionsstrumpor klass 2 (23-32 mmHg)

7%

- Kompressionsstrumpor klass 3 (34-46 mmHg)

4%

- Kompressionsstrumpor klass 4 (>49 mmHg)

0%

- Justerbar kompression (ca 20 mmHg)

0%

- Justerbar kompression (ca 40 mmHg)

0%

- Pumpstövel eller pumpsko

6%

Ordinera behandling med kompressionsstrumpa efter sårläkning

59%

- Kompressionsklass 1

51%

- Kompressionsklass 2

43%

- Kompressionsklass 3

5%

- Kompressionsklass 4

0%

20-30 mmHg
= 72 %
40 mmHg
= 22%

20-30 mmHg
(klass 1-2)
= 94 %
40 mmHg
(klass 3)
= 5 %

Patientens arteriella cirkulation

Vägledning: kompressionstryck och ABI	
Kompressionstryck	ABI
40 mmHg	0,8-1,4
25 mmHg	0,6-0,8
25 mmHg med försiktighet	0,5-0,6
Kontraindicerat	<0,5

Kompression vid lågt ABI

- Kan ibland övervägas
- Noggrann övervakning
- Lätt kompressionstryck <20mmHg
- Kunskap, kontinuitet

Ett betydligt
vanligare
problem är dock
att patienterna
får för lite
kompression
eller ingen
kompression
alls!

Kompressionsbehandling med bindor

Kompressionstryck bindor

Lätt (<20 mmHg) till mycket högt (>60 mmHg)

Kompressionstrycket ökar med:

- högre elasticitet och högre sträckning
- ökat antal varv (överlappning)
- smalare bredd på bindan
- smalare omkrets av benet

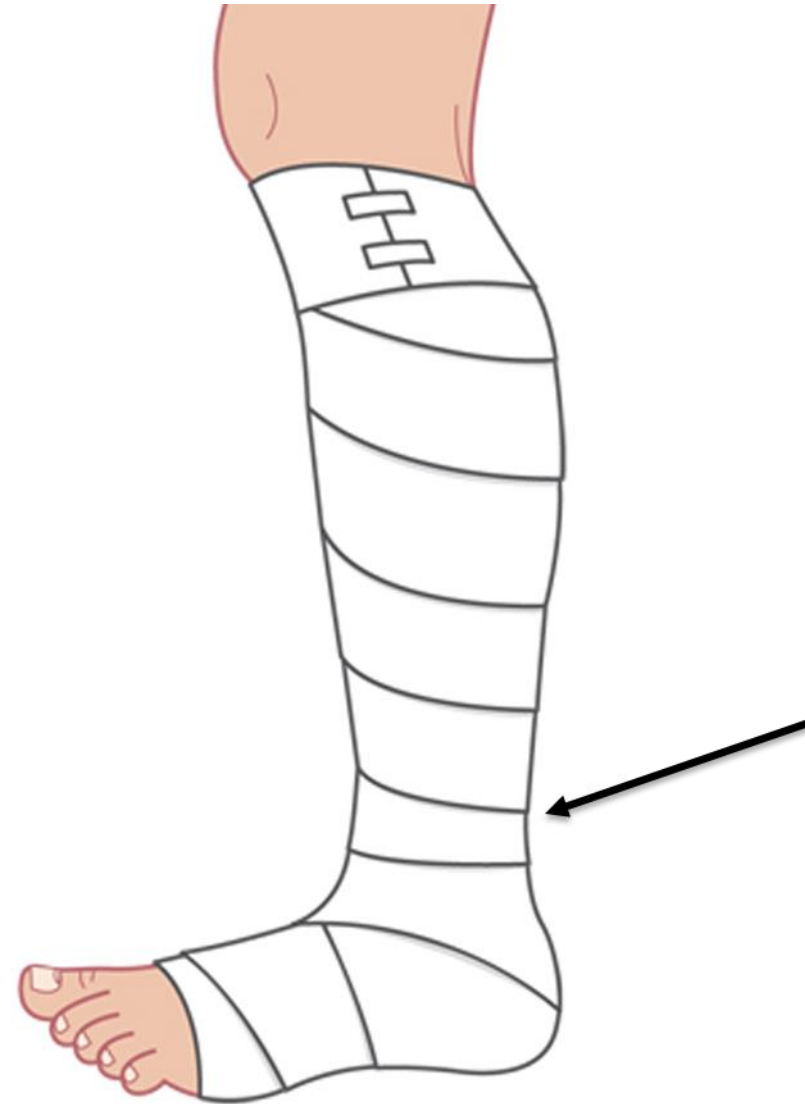

Kompressionstryck bindor

Vanligaste
kompressionstrycken

25 mmHg

40 mmHg

Flerlayerssystem

40 mmHg
25 mmHg

Lindas enligt anvisning
Bibehåller kompression i 1 v

Enkelbindor

Mellanelastisk binda - kohesiv

50% sträckning

50 % överlappning

ca 20 mmHg

Ökad sträckning och överlappning

= ökat tryck

Kan alla linda ben?

Kompressionsbehandling med strumpor

Kompressionsklasser strumpor

Klass 1	15-21 mm Hg
Klass 2	23-32 mm Hg
Klass 3	34-46 mm Hg
Klass 4	>49 mm Hg

Justerbar kompression

Pumpstövel (Intermittent pneumatisk kompression)

Rekommenderad frekvens och tid:
2 ggr dagligen, ½-2 timmar/gång

Rekommenderat tryck:
Venös insufficiens: 30-60 mmHg
Arteriovenös insufficiens: 20-40 mmHg

Viktigt för patienten

Att nå en lyckad kompressionsbehandling

- Kunskap
- Bra kompressionsmetod
- Kontinuitet
- Patientutbildning
- Personcentrerat förhållningssätt

Nästa fika 230425

Levnadsvanor

- **Kost**
- **Motion**

